

**Magyar Tudományos Akadémia
Bölcsészettudományi Kutatóközpont
Zenetudományi Intézet
(I. Táncsics Mihály u. 7.)**

**Bartók terem
2018. november 29. csütörtök, 10 óra**

Tudományos Fórum

**Tari Lujza:
„...közleni tapasztalataimat...”
Kodály Zoltán Garam-menti (Bars megye) gyűjtései**

A magyar népzene-tudomány világszerte elismert eredménye a hatalmas mennyiségű összegyűjtött népdalanyag rendezettsége. A Bartók és Kodály által kialakított, továbbfinomított, s az utánuk következő kutató-generációk által folyamatosan gyarapított és gondozott, dallamtípológiai és stílári alapon rendezett zenei gyűjtemény létrehozásának egyik legfontosabb célja volt az anyagban jelentkező dallamösszefüggések minél árnyaltabb szemléltetése. A dallamokat, így a Kodály által 1912-ben, 1914-ben és 1915-ben Bars megyében gyűjtött népdalokat is zenei jellemvonásaik alapján osztották be a megfelelő zenei rendbe. Az utókor ugyanakkor szívesen látja együtt a táji és történeti vonásokat erőteljesebben szemléltető egyes gyűjtemény-egységeket.

2018 júliusában Kodály Bars megyei (Szlovákia) gyűjtése került kiadásra. A kiadást az is indokolta, hogy míg a szomszédos Nyitra megyét (az ún. Zoborvidéket) Kodály nyomában gyakran felkeresték a kutatók, s gazdag dalkincse ezáltal és a Nyitra megyéhez köthető Kodály kompozíciókon keresztül egyaránt kiemelt figyelmet kapott, addig a szomszédos Bars megye Kodály népzene-gyűjtői- és zeneszerzői tevékenységén belül meglehetősen homályban maradt.

A sajátos kistáji vonásokkal rendelkező, Garam-mentén fekvő honfoglaláskori Bars megyei falvakból való dallamkincs különösen gazdag régi magyar mődalokban és a lakodalmi rítusokban használt, Európával is kapcsolatot mutató dallamokban, gyermekdalokban. A dallamanyag a táji vonások mellett a környezethez és a magyar nyelvterület egészéhez való kapcsolódást is jól példázza. A pásztorok által natúr kürtökön és trombitán játszott szignálok fonográf-felvételei pedig egészen egyedülállóak a korszakon belül.

Az előadás e gyűjtésekbe nyújt bepillantást Kodálynak a tájnyelvet illetően is gondosan lekottázott, zenei rendszerbe sorolt, jegyzetekkel ellátott, részben fonográfra rögzített népzene-gyűjtése alapján.